

2. Přeložte

1. Uprostřed pokoje je stůl.
2. V rohu je lampa.
3. Napravo od okna je televize.
4. Z našeho domu je pěkný výhled.
5. Ve velkých městech jsou jazykové školy.
6. Ve třídě je jenom jedno okno.
7. V sobotu jsou v televizi čtyři hokejové zápasy.
8. V tomto městě je jedno divadlo, dvě kina a jeden plavecký bazén.
9. U pokladny nejsou žádní zákazníci.
10. Nikde nejsou lidé.

TVOŘENÍ OTÁZKY

Otázka s pomocnými slovesy jako je sloveso **to be** ve všech tvarech,

am	was	shall	should
are	were	will	would
is			

sloveso **have got** ve významu mít neboli vlastnit v přít. čase a ve všech gramatických časech se slovesem **have**, se tvoří pomocí inverze. Ale sloveso **had to** v minulém čase tvoří otázku pomocí **did**.
Yesterday I had to go to school. Včera jsem musel do školy.
Did you have to go to school yesterday? Musel jsi včera do školy?

POZOR

sloveso **have got** nemá v minulém čase slůvko **got**
I have got a car. ALE **I had a car two years ago.**

Otázka u vět se způsobovými slovesy **can, could, must, may**, atd. se tvoří pomocí inverze, tj. přehozením pomocného slovesa a podmětu.

She is a teacher. - Is she a teacher?
There are five boys in the playground. - Are there five boys in the playground?
They have got a new car. - Have they got a new car?
She had a new car 5 years ago. - Did she have a new car 5 years ago?/Had she
He can speak English. - Can he speak English?

Otázka u všech ostatních významových sloves, nikoli tedy u sloves pomocných a způsobových, se v čase přítomném tvoří pomocí tvaru **do** s výjimkou 3. osoby jedn. čísla, kde klademe **does** a v čase minulém pomocí tvaru **did** + podmětu + významového slovesa ve tvaru infinitivu ve všech osobách.

ROZLIŠUJTE

sloveso **have to** = muset tvoří otázku pomocí **do/does/did**.
I have to go home. Musím jít domů. **Do you have to go home?** Musíš jít domů?
Did you have to study it? Musel jsi to studovat?

Základní vzorec pro tvoření otázky v přítomném a minulém čase prostém /kromě podmětné/:

/TÁZACÍ ZÁJMENO/ - **DO** - **PODMĚT** - **SLOVESO** - **PŘEDMĚT** a vše ostatní, co potřebujeme ve větě vyjádřit

DOES ve 3. osobě jedn. čísla

DID ve všech osobách minulého času

	/ I	hurry	home from work at five.
	/ Do	you	hurry
/ What time	do	you	hurry
Where	do	you	hurry
	/ She	goes	to the cinema or watches TV in the evening.
	/ Does	she	go
/ Where	does	she	go
What	does	she	do
	/ I	left	my pen on my desk.
	/ Did	you	leave
/ What	did	you	leave
			your pen on your desk?
			on your desk?

Nejčastější tázací zájmena v otázce: **where** kde, kam, **why** proč, **when** kdy, **/at/ what time** v kolik hodin, **how often** jak často, **how many books** kolik knih, atd.

Při otázce na předmět se po tázacích zájmenech jako např.: **who, what, who** **with** s kým, **who** **about** o kom, **who** **to** komu, **what** **about** o čem atd., rovněž užívá **do, does** nebo **did**.

What are you talking about? O čem mluvíš?

Who are you writing to? Komu píšeš?

Who are you talking with? S kým mluvíš?

What did you say? Co jsi říkal?

Who did you want to speak to? S kým jsi chtěl mluvit?

Who did you see yesterday? Koho jsi včera viděl?

ROZLIŠUJTE

Ptáme-li se na podmět nebo součást podmětu, slovosled otázky je stejný jako ve větě oznamovací tj. bez inverze, tvary **do, does** nebo **did** se v otázce neobjeví. Otázku tvoříme tak, že místo podmětu u životných podstatných jmen dáme **who** a u neživotných **what**, případně **which** pro oboje.

Reading keeps me awake all night.

Čtení mě drží vzhůru celou noc. / Celou noc si čtu.

I speak English very well.

Mluvím velmi dobře anglicky.

What keeps you awake all night? Reading does.

Co tě drží vzhůru celou noc? Čtení. /kdo, co/

Who speaks English very well? - I do.

Kdo mluví velmi dobře anglicky? Já. /kdo, co/

Their performance started at 8.

Jejich představení začalo v 8 hodin.

My mother helped you.

Moje matka ti pomohla.

What started at 8? - Their performance did.

Co začalo v 8? Jejich představení. /kdo, co/

Who helped you?

Kdo ti pomohl? /kdo, co/

ZAPAMATUJTE SI

Ve všech otázkách, ve kterých se ptáme na podmět, není tvar pomocného slovesa **do, does, did**.

Who helped you?

Kdo ti pomohl?

How many people helped you?

Kolik lidí ti pomohlo?

Who did you help?

Komu jsi pomohl?

How many people did you help?

Kolika lidem jsi pomohl?

1. Tvořte otázky s tázacími zájmeny v závorce

1. Mother makes breakfast in the kitchen at six. /what time/
2. She went out with Mike yesterday. /when/
3. He is proud of his results at school. / what/
4. Jane has never been to Scotland. /who/
5. They will go to Egypt sometime. /where/
6. There are new cars in the car park. /what/
7. She often looks at herself in the mirror all day. /who, where/
8. I've been planting apple trees. /what/
9. You and Peter discussed this matter last week. /when/
10. He's playing the trumpet. /why/
11. They play the piano very often. /how often/
12. Jane rarely speaks English. /what language/
13. She spent a lot of money on books yesterday. /how much/
14. He has just cleaned his shoes. /what/
15. They have no money to buy new furniture. /why/
16. My students are interested in languages. /who/
17. I'm going to the cinema with my boyfriend. / who..... with/
18. The racket is lying on the table. /what/
19. It makes me stay awake. /what/
20. They discussed the problems with my brother. /what/
21. John often listens to music. /who/
22. There was something strange in the street tonight. /what/
23. She hates going to school. /who, what/
24. Have you done all the packing? /who, what/
25. The Olympic Games were in Barcelona. /what, where/

2. Tvořte otázky na podtržená slova

1. She often visits her friends in Spain.
2. He is studying at the language school.
3. I didn't know the whole story so I blamed Jane.
4. They wanted to emigrate in 1968.
5. He comes home straight after school.
6. They travel to England very often.
7. Jane often meets Jack in the cinema.
8. He has plenty of money.
9. He belonged to a club when he was young.
10. She is nice and slim so she looks marvellous in tight jeans.

3. Přeložte

1. Chodíte do kina?
2. Kdy a kde s ní chcete mluvit?
3. Kde jste koupili ty boty?
4. Už jste byli někdy v Anglii?
5. Kdo tě včera večer navštívil?
6. Už jsi se o tom někomu zmínil?
7. Kde jste ho našli?
8. Proč ho nikdy nenavštívíte?
9. Kdo ti to řekl?
10. Jak si ho poznal?
11. Komu je podobný?
12. S kým jsi o tom mluvil?
13. Slyšel jsi ho, když přišel domů?
14. Jak často jste se viděli v posledních letech?
15. Jak dlouho se už znáte?
16. Kolik knih máte doma?
17. Je v Londýně Národní galerie?
18. Před kolika lety jste se seznámili?
19. Kdy jsi viděl naposledy Janu?
20. Kdo tě navštívil v nemocnici?
21. Co se ti líbí nejvíce?
22. Jak vypadá?
23. S kým chodíš do divadla?
24. Už jste si objednali?
25. Přicházíš z práce vždy pozdě?
26. Co to šteká?
27. Kdo spí v mé posteli?
28. Byl jsi tady někdy předtím?
29. V kolik hodin obvykle vstáváš?
30. O čem spolu často mluví?

PŘÍTOMNÝ ČAS

PŘÍTOMNÝ ČAS PROSTÝ /THE SIMPLE PRESENT TENSE/

Přítomný čas prostý se tvarem rovná infinitivu, pouze ve 3. osobě jednotného čísla přibírá koncovku **-s** nebo /po sykavkách/ **-es**.
Výslovnost **-e/s** je závislá na předcházející hlásce, podobně jako koncovka množného čísla **-e/s**.

see	he sees [si:z]	[-z] po samohláskách a znělých souhláskách
begin	he begins [bi'ginz]	
stop	she stops [stɒps]	[-s] po neznělých souhláskách [p, t, k, f, θ]
choose	he chooses [ču:ziz]	
		[-iz] po sykavkách [s, z, š, č, dž]

Přítomný čas tvoříme:

Podmět + sloveso v přítomném čase + předmět + ostatní, co potřebujeme ve větě vyjádřit
/např. příslovce/

She writes a letter every month.

Přítomný čas prostý se používá:

- při opakovaném pravidelném či nepravidelném ději v přítomnosti**
Nejběžnější časové údaje používané s přítomným časem, které vyjadřují opakovaný děj:
every day /week, month, year/, in the morning, in the afternoon, in the evening, usually, often, always, rarely, on Mondays, never, atd.

He waits for her every day. Čeká na ni každý den. **I usually get up at 6.** Obvykle vstávám v šest. **She often goes to the hairdresser's.** Často chodí ke kadeřnici. **We rarely meet each other.** Vidáme se zřídka. **I meet her on Mondays.** Scházím se s ní každé pondělí.

- při neměnném faktu či jevu**
The earth moves round the sun. Země se točí kolem slunce.
It never rains in a desert. V poušti nikdy neprší.

- v jízdách řádek a programech kin, divadel atd.**
The train leaves at 7. Vlak odjíždí v 7. **What time does the film begin?** V kolik hodin začíná film?

- při vypravování souvislých příběhů a událostí**
We leave home on the 2nd, arrive in London on the 3rd, spend the day in London, and set out that night for Torbay. Odjedeme z domova ve 2, přijedeme do Londýna ve 3, celý den strávíme v Londýně a večer vyjedeme do Torbay.

Další použití přítomného času prostého:

Některá slovesa se obvykle nepoužívají v průběhovém čase:

- způsobová slovesa can, must, may, have to, should, would, ought to**
- slovesa smyslového vnímání see, hear, smell** - vonět, páchnout, ne však přičichnout, přivonět
taste - chutnat, ne však ochutnávat, **notice** - upozorovat, všimnout si, **recognize** - poznat

- slovesa citového zabarvení jako like, love, hate, prefer** - mít raději
- slovesa s významem chtění want, need, wish, intend**
- slovesa pasivních duševních pochodů think, know, believe, remember** - pamatovat si, **forget, understand, admit, suppose, mean** - mýnit, myslet, **doubt** - pochybovat, **realize** - uvědomit si, **agree** - souhlasit, **guess** - hádat, **imagine** - představovat si
- další slovesa vyjadřující /trvalý/ stav jako consist of** - skládat se z, **contain** - obsahovat, **owe** - dlužit, **own** - vlastnit, **belong to** - patřit komu, **cost** - stát /peníze/

Objeví-li se některé z uvedených sloves v průběhových tvarech, pak tyto tvary nevyjadřují probíhající děj, ale

a/ **zdůrazňují opakování děje s citovým zabarvením zpravidla nelibosti**, obvykle s **always, never**
She is always borrowing money from me. Pořád si ode mne půjčuje peníze.
He is never doubting about himself. Nikdy o sobě nepochybuje.

b/ **aktualizují děj do současného okamžiku**

How are you enjoying Prague? Jak se vám tu v Praze líbí?

c/ **u slovesa see jde o význam setkat se s kým**

She is seeing him now. /**She is meeting him now.**/

ZAPAMATUJTE SI

Sloveso **look** a **feel** můžete použít v prostém i průběhovém prostém čase, když říkáte, jak někdo vypadá nebo se cítí.

You look well today. NEBO **You're looking well today.**
How do you feel now? NEBO **How are you feeling now?**

Všimněte si rozdílů ve významu sloves použitých ve větách

- These flowers smell good.**
Tyto květy voní.
 - Jane is smelling the flowers.**
Jana čichá ke květinám.
- I think my mother is a kind woman.**
Myslím si, že maminka je laskavá žena.
 - I am thinking about grammar.**
Přemýšlím o gramatice.
- I can see a plane. Can you see it too?**
Vidím letadlo. Také ho vidíš?
 - Jane is seeing a doctor about her backaches.**
Jana jde k doktorovi kvůli bolesti zad.
 - John and Ann are seeing each other. They go out together every day.**
Jan a Anna spolu chodí. Chodí na schůzky každý den.
- Peter looks cold. I'll lend him my coat.**
Zdá se, že Petrovi je zima. Půjčím mu kabát.
 - Paula is looking out of the window. She can see a butterfly.**
Pavla se dívá z okna. Vidí motýla.

5. a. **Peter appears to be asleep. Don't let's disturb him.**
Zdá se, že Petr spí. Nerušme ho.
- b. **My favourite actor is currently appearing at the Paramount.**
Můj oblíbený herec hraje v současnosti ve filmovém studiu Paramount.
6. a. **Sue is feeling the cat's fur.**
Sue se dotýká kožešiny kočky.
- b. **The cat's fur feels soft.**
Kočíčí kožešina je hebká.
- c. **I'm not feeling well today.**
Dnes se necítím dobře.
- d. **I feel that it is important to respect other people's opinions.**
Cítím/myslím, že je důležité respektovat názory jiných lidí.
7. a. **Ann has a car.**
Anna má auto.
- b. **I am having a bad time, but Jane is having an easy time.**
Mám se špatně, ale Jana se má dobře.
8. a. **I remember my first boyfriend. Do you remember yours?**
Pamatuji si svého prvního přítele. Pamatuješ se na svého?
- b. **Aunt Sarah is looking through an old picture album. She is remembering the wonderful days of her childhood.**
Teta Sára si prohlíží staré album s fotografiemi. Vzpomíná na své báječné dětství.
9. a. **This fridge is too heavy for me to lift. It weighs too much.**
Tato lednice je příliš těžká, než abych ji zvedla. Váží příliš mnoho.
- b. **The grocer is weighing the bananas.**
Prodavač váží banány.

PŘÍTOMNÝ ČAS PRŮBĚHOVÝ /THE PRESENT PROGRESSIVE TENSE/

Podmět + sloveso to be v přít. čase + infinitiv slovesa s koncovkou ing + další část věty
/předmět + příslovce/
I am waiting for Peter now.

Přítomný průběhový čas se používá:

1. **když označuje děj právě probíhající**
Nejčastěji používaná příslovce jsou **now, at this moment**, ale ne **just now**, nebo **tehdy**, kdy ze situace vyplývá, že děj se odehrává zrovna teď
- What are you eating? - An apple. Co jíš? Jablko.*
Now I am sitting and writing a letter to my friend. Sedím a píši dopis příteli.
He can't answer your phone call, he is having breakfast now. Nemůže k telefonu, zrovna snídá.

2. **pro plánovanou činnost v blízké či vzdálené budoucnosti**

What are you doing after your English lesson? - I'm going to the cinema.
Co budete dělat po hodině angličtiny? Půjdu do kina.
We are flying to America tomorrow. Zítřejší poletíme do Ameriky.
I'm going on my holiday to Italy this year. Letos pojedou na dovolenou do Itálie.

3. **pro děj probíhající vymezenou dobu**

I'm working in the bank on my holidays.
O prázdninách pracuji v bance. /Jenom o prázdninách, jinak studuji./
She is studying at university.
Studuje na univerzitě.
I usually drink coffee but today I'm drinking tea because I don't feel well.
Obvykle piji kávu, ale dnes piji čaj, protože se necítím dobře.
We're saving money for a new car.
Šetříme na nové auto. /Až ušetříme dost peněz, přestaneme šetřit./

ALE

We save money for a new car every month.
Každý měsíc šetříme na nové auto. /opakovaná činnost/

4. **když se vyjadřuje změna stavu**, např.
při zvyšování cen se používá sloveso **go up** nebo **rise**, při klesání cen se používá sloveso **go down** anebo **fall**

ROZLIŠUJTE

	<i>is going up</i>	
	<i>rising</i>	stoupá
změna stavu The price of	<i>is going down</i>	
	<i>falling</i>	klesá

The price of bananas is going up slowly. ALE *The price of bananas goes up every week.*
The price of sugar is going down fast. ALE *The price of sugar goes down every day.*

Při ostatních změnách stavu se často používá sloveso **get**.

I'm getting older. The weather is getting worse. My English is getting better.

ALE

My English gets better every year. (Opakovaná činnost.)

ZAPAMATUJTE SI

Tvoření tvaru slovesa končícího na **-ing** má svá pravidla. U většiny sloves přidáme koncovku **-ing** ke tvaru infinitivu **speak - speaking** beze změny.

U sloves s takzvaným **němým -e** /němé -e se nevyslovuje/ jako je **like, dance, make**, atd. **-e** vypadává a přidává se **-ing, liking, dancing, making**.

U sloves končících na souhlásku, které předchází krátká, přízvučná a jednoduchá samohláska /ne dvojhláska/, se tato souhláska zdvojuje.

g	e	t	- getting
souhláska	samohláska	souhláska	
	krátká, přízvučná, jednoduchá		

begin - beginning, stop - stopping

Výjimkou je koncové **-r**, které se zdvojuje po dlouhé samohlásce **refer - referring, star - starring**, a v britské angličtině koncové **-l** v nepřízvučné slabice ve slovesech typu **travel - travelling**.

Stejná pravidla zdvojení platí i pro tvoření minulého času pravidelných sloves a při stupňování přídavných jmen a příslovčí tehdy, když se jedná o příponu začínající na samohlásku **-ed, -er, -est**.

U přídavných jmen je pravidlo stejné, např.:

fat - fatter - fattest
nice - nicer - nicest

slim - slimmer - slimmest
wide - wider - widest

hot - hotter - hottest

U pravidelných sloves v minulém čase zdvojení souhlásky nastává za stejných podmínek.

stop - stopped

ALE

want - wanted

Totéž platí pro tvoření 2. a 3. stupně přídavných jmen, která končí -y
happy - happier - happiest

U podstatných jmen, která končí -y, se při tvoření množného čísla -y po souhlásce mění na -ie /kromě jmen vlastních - **Mr. Hendry - the Hendrys/**

family - families secretary - secretaries ALE boy - boys play - plays

1. Zvolte čas přítomný prostý nebo přítomný průběhový

Dear Jane,

1/ I'm having/I have a great time here in London. My university term 2/ isn't starting/doesn't start until the autumn, so 3/ I'm taking /I take the opportunity to improve my English. 4/ I'm staying/I stay with some English friends who 5/ are owning/own a farm. On weekdays 6/ I'm catching/I catch a bus to London to go to language classes. 7/ I'm making /I make good progress, I think. My friends 8/ say/are saying my pronunciation is much better than when I arrived, and 9/ I'm understanding/I understand almost everything now. On weekends 10/ I'm helping/I help on the farm. At the moment 11/ they're harvesting/they harvest the corn and 12/ they're needing/they need all the help they can get. It's quite hard work, but 13/ I'm liking/I like it. And 14/ I'm developing/I develop some strong muscles!

15/ Do you come/Are you coming to visit me at Easter? 16/ I'm spending/I spend the spring holiday here at the farm. My friends 17/ are wanting/want to meet you and there's plenty of space. But you must bring your light clothes. 18/ It's getting/It gets quite warm here in the spring.

Let me know as soon as 19/ you're deciding/you decide. And tell me what 20/ you're doing/you do these days.

Love,
John

2. Sloveso v závorce dejte do správného tvaru času přítomného prostého nebo průběhového

1. You both /go/ away next weekend? *going*
2. Would he /like/ to work abroad? *like*
3. I /not feel/ well enough to work today. *don't feel*
4. Why you /look/ at your watch? *do you look at it?*
5. Mother /have/ tea ready for everybody.
6. He /go/ to evening classes. *goes*
7. We can /sit/ down and /talk/ about it over coffee. *sit down*
8. The house problem /get/ worse. *is getting*
9. I usually /drink/ coffee but today I don't feel well so I /drink/ tea. *because I am drinking*
10. Look out of the window. It /rain/. *is raining*
11. Cuckoos /not build/ nests. They /use/ the nests of other birds. *don't build nests*
12. You can't see Jane now: she /have/ a bath. *is having*

13. I /go/ shopping. Do you want to go with me? *am going*
14. What he /do/ in the evenings? He usually /play/ cards or /watch/ TV. *does he do /play/ cards/*
15. The last train /leave/ the station at 10.15 p.m. *leaves*
16. He usually /speak/ so quickly that she /not understand/ him. *speaks*
17. Jane /make/ a dress for herself at the moment. She /make/ all her clothes herself. *is making / makes*
18. I'm afraid I've broken one of your glasses. - Don't worry. I /not like/ that set anyway. *don't like*
19. She /wear/ her sunglasses today because the sun is very strong. *is wearing*
20. I can't answer the phone now because I /cook/. *am cooking*
21. Why you /put/ on your coat? - I /go/ for a walk. You /come/ with me? *see yourself*
22. You /belong/ to your local library? - Yes, I do. *do belong*
23. You always /write/ with your left hand? *writes*
24. She always /buy/ lottery tickets but she never /win/ anything. *buys, wins*
25. You /like/ the bicycle? I /give/ it to my son for his birthday tomorrow. *do you like, I am giving*
26. These workmen are never satisfied: they always /complain/. *complain*
27. This telegram has just arrived and the postman /wait/ in case you /want/ to send a reply. *is waiting*
28. This story is about a boy who /make/ friends with a snake which he /find/ in his garden. Then he /go/ away but he /not forget/ the snake and some years later he /return/ and /look/ for it. *makes friends*
29. You /mind/ if I /ask/ you a question? *do you mind*
That /depend/ on the question.
It /concern/ your sister.
I /refuse/ to answer any question about my sister.
30. Who /own/ this umbrella?
I /not know/. Everybody /use/ it but nobody /know/ who /own/ it.

3. Přeložte

1. Nikdy nechodím do kina. *I never go to the cinema.*
2. O prázdninách Jana pracuje v bance. *Jane is working in bank on holiday.*
3. Moje angličtina se zlepšuje. *My English is getting better.*
4. Co děláš? Jím jablko. *What are you doing? I am eating an apple.*
5. Velice často píšu své přítelkyni Janě.
6. K narozeninám mu dáme nové kolo.
7. Učím se a poslouchám hudbu.
8. Každý měsíc ukládáme peníze na nové auto.
9. Moje němčina se zhoršuje každým dnem.
10. Nemám ráda detektivky.

5. I write my friend Jane very often.

6. We are giving him a new bike.

7. I am learning and listen the music.

8. Every month we are saving money on our car.

9. Her German is getting worse every day.

10. I don't like detective.

11. Every day I get worse day by day.

MINULÝ ČAS /THE PAST TENSE/

MINULÝ ČAS PROSTÝ /THE SIMPLE PAST TENSE/

Většina anglických sloves tvoří minulý čas pravidelně, koncovkou **-ed**. Tento tvar je stejný ve všech osobách jednotného i množného čísla.

Výslovnost **-ed** závisí na předcházející hlásce.

<i>clean</i>	<i>I cleaned</i>	[-d] po znělých souhláskách a po samohláskách
<i>remember</i>	<i>I remembered</i>	
<i>play</i>	<i>I played</i>	
<i>stop</i>	<i>I stopped</i>	[-t] po neznělých souhláskách [p, f, k, s, š, č, θ]
<i>watch</i>	<i>I watched</i>	
<i>visit</i>	<i>I visited</i>	[-id] po [t, d]
<i>decide</i>	<i>I decided</i>	

POZOR

Končí-li infinitiv na němé **-e**, připojí se jen **-d**.

Nepravidelná slovesa tvoří minulý čas a minulé příčestí nepravidelně.

Věta v minulém čase:

Podmět + sloveso v minulém čase + ostatní částí věty
I spent my holiday in Italy last year.

1. Minulý čas prostý **vyjadřuje děj, který se odehrál v minulosti**.
Nejčastěji se uvádí příslovce času, které děj zasazuje do minulosti jako např.:
yesterday, last week, last year, a year ago, přesné datum, nebo vedlejší věta časová
When I was younger, When she was ten, atd., nebo ze situace vyplývá,
že se děj odehrál v minulosti.
2. Minulý prostý čas **používáme také při souvislém vypravování nějaké příhody, děje nebo zážitku**.

I went to Italy last year. I spent my holiday there. I met a lot of friends there.
Loni jsem jel do Itálie. Strávil jsem tam dovolenou. Potkal jsem tam mnoho přátel.

3. Pro opakovanou činnost v minulosti používáme vazbu **used to + infinitiv**

I used to play tennis when I was younger.
Hrávala jsem tenis, když jsem byla mladší.
There used to be a hospital in the town.
Ve městě bývala nemocnice.

4. Pro opakovaný děj (ne stav) v minulosti používáme vazbu **would + infinitiv**
We would go for a swim when we lived by the sea.
Chodívali jsme plavat, když jsme žili u moře.
Whenever she was angry, she would just walk out of the room.
Kdykoli byla rozzlobená, odešla z pokoje.

MINULÝ ČAS PRŮBĚHOVÝ /THE PAST CONTINUOUS/PROGRESSIVE TENSE/

Podmět + was + infinitiv slovesa + ing + ostatní částí věty
were pro množné číslo + 2. osobu jedn. čísla

<i>I</i>	<i>was</i>	<i>playing</i>	<i>football from 3 to 5 yesterday.</i>
<i>They</i>	<i>were</i>	<i>doing</i>	<i>their homework.</i>

1. Minulý čas průběhový **používáme, když se děj odehrával v minulosti, ale na rozdíl od prostého je časově více vymezen a chceme zdůraznit délku děje**.

Jane was waiting for me from 2 to 5 yesterday.
I was having dinner with my mother at 8 o'clock last night.

ROZLIŠUJTE

I learnt English yesterday. Včera jsem se učila angličtinu.
I was learning English all afternoon yesterday. Včera jsem se celé odpoledne učila angličtinu.
/Zdůrazňuji trvání děje, jak dlouho děj v minulosti trval./

2. **Když dva děje probíhaly současně, jeden z nich je kratší a zasahuje do děje delšího**.
Používá se převážně s časovými spojkami např.: **when, while**.

When the teacher entered the classroom, the students were talking.

Když učitel vstoupil do třídy, žáci si povídali.

The doorbell rang while I was having a bath.

Zatímco jsem se koupal, zazvonil zvonek.

When I came home, my children were watching TV.

Když jsem přišla domů, děti se dívaly na televizi.

3. **Při popisu počasí**.

The sun was shining. The wind was blowing very strong.

ALE

můžeme použít čas prostý minulý, když říkáme, jaké počasí bylo včera /nebo jiný určený den/.

It rained yesterday. Včera pršelo.

1. Doplňte čas minulý prostý nebo minulý průběhový

1. I lit the fire at 7.00 and it still /burn/ brightly when Jane came in at 8.00. *was burning*
2. Have you read his last book? - Yes, I have.
What you /think/ of it? - I /like/ it very much. *did you think / liked*
3. He /have/ dinner when the phone rang. Very unwillingly he /stand up/ and /go/ to answer it. *was having*
4. As I /cross/ the road I /step/ on a banana skin and /fall/ heavily. *was crossing / slipped / fell*
5. When he /mend/ the fuse he /get/ a very bad shock. *was mending / got*
6. Her father often /tell/ her that she /spend/ too much money, but she never /listen/. *had / spent / listened*
7. I looked over the fence and /see/ Mrs. Black. She /plant/ vegetables and /be/ too busy to speak to me. *saw / was planting / was*

8. When I /hear/ her knock I /go/ to the door and /open/ it, but I /not recognize/ her at first because I /not wear/ my glasses. *heard*
9. You looked very busy when I saw you last night. What you /do/? *was doing*
10. I /take/ my friend to a murder trial the other day. *took*
11. When I /see/ him he /paint/ a portrait of his wife. - You /like/ it? *did you like it?*
He only just /start/ when I /see/ it, so I couldn't judge. *was starting*

2. Doplňte čas minulý prostý nebo průběhový. Zvolte jakékoli vhodné sloveso

- Last Sunday while Sue out the attic, she her grandmother's dress.
- Two days ago, Paul all of his money out of the bank and a new car. Yesterday, while he to work, he lost control of his steering and another car. He wasn't hurt, but the accident completely his new car.
- Two days ago I my friends Ann and Peter at their apartment. They the dishes when I They quickly, and we all down and about old times.
- Jane outside the flowers when it to rain. So of course she..... off the hose and let nature take care of her garden.
- Last night we suddenly up from a sound sleep when we a noise at about 3. a.m. I thought it was a burglar, but it was only a cat that along the window sill.

3. Sloveso v závorce dejte do minulého času prostého nebo průběhového

- Yesterday John /cross/ the street when a truck /turn/ the corner very fast and almost /hit/ him. *dropped*
- During the study period in class yesterday, it /be/ hard for me to concentrate because the student next to me /hum/
- Last Sunday while we /be watch/ an exciting game on television in our living room, the electricity /go/ out. So we /go/..... outside, /get/..... into the car, /turn/ on the radio, and /listen/ to the rest of the game. The next day the car battery /be/ dead.
- The police /outwit/ a thief yesterday. They /surround/ the jewellery store while he /be/ still inside stuffing his pockets with diamonds.
- Yesterday we had a house full of children for my daughter's fifth birthday party. In the middle of the party, the phone /ring/ so I had to leave the children alone for a moment. When I /come/ back into the room, most of the children /play, still/ together nicely. But over in the corner, Jack /pull/ Pauline's hair. I quickly /run/ over and /tell/ Jack to stop.

PŘEDPŘÍTOMNÝ ČAS

PŘEDPŘÍTOMNÝ ČAS PROSTÝ /THE PRESENT PERFECT SIMPLE TENSE/

Podmět+ **have + trpné příčestí** /3. sloupec nepravidelných sloves, u pravidelných se tvoří jako min. čas/ **has** ve 3. osobě jednotného čísla

I have bought a new book. Koupila jsem si novou knihu.
She hasn't decided yet. Ještě se nerozhodla.

Předpřítomný čas prostý se používá:

1. **Věta, která je v češtině v minulém čase bez časového určení v minulosti, mívá v britské angličtině předpřítomný čas prostý.** Ve větě zdůrazňujeme, co jsme udělali, není důležité kdy, kde a proč, důležité je, že máme výsledek, následek, nebo že jsme něco uskutečnili.

She has written a novel. Napsala román. /zdůrazňuji, že napsala román - má jej/

I have bought a new book. Koupila jsem si novou knihu. /důležité je, že jsme ji koupili a máme ji/

ALE

Pokračujeme-li dotazy na detaily, použijeme prostý minulý čas.

When did you buy the new book? Why did you buy it? Where did you buy it?

BUT

Where have you been? Kde jsi zrovna byl?

ROZLIŠUJTE

I have bought a new book.

důraz kladu na knihu, kterou jsem koupila

I bought a new book yesterday.

důraz kladu na časové určení, kdy se děj odehrál

2. MÁM ŠANCI

Věta v češtině bývá v minulém čase /až na výjimky/, nejčastěji používaná příslovce času jsou **never** nikdy, **not yet** ještě ne, **so far** dosud, příslovce určení přítomnosti, jako např. **this week** tento týden, **this year** letos, **today** dnes, **recently** poslední dobou, nedávno, **this morning** dnes ráno, **once** jednou, **twice a day** dvakrát za den, **for the first time in my life** poprvé v životě atd.

POZOR

/not/ yet stojí většinou na konci věty **He hasn't been there yet.** Ještě tam nebyl.

I've never been there. Nikdy jsem tam do této chvíle nebyl. ALE MÁM ŠANCI

She hasn't seen him yet. Ještě ho neviděla. ALE MÁ ŠANCI

They've already been to London for three times this year. Byly v Londýně již třikrát.

A MAJÍ ŠANCI letos tam ještě jet.

He has written five letters today. Dnes napsal pět dopisů. A MÁ ŠANCI JEŠTĚ NĚJAKÉ DNES NAPSAT.

I've driven a car for the first time in my life. Poprvé v životě jsem řídil auto.

A MÁM ŠANCI ŘÍDIT JEŠTĚ MNOHOKRÁT

POZNÁMKA : /Pro některé lingvisty je výraz MÍT ŠANCI nepřijatelný a tento gramatický jev uvádějí jako shrnutí, výsledek minulého děje./

Používáme také předložky **since** a **for** pro označení, jak dlouho nějaká činnost trvala, ale již netrvá. /Jenom výjimečně se překládá věta do češtiny do přítomného času, a to když zdůrazňujeme, že jsme něco dělali a teď to neděláme./

Např. *I have lived here for 3 years. She has studied English for 5 years/*

ROZLIŠUJTE

Václav Havel has written 5 plays. MÁ ŠANCI /MÁ JEŠTĚ MOŽNOST NAPSAT DALŠÍ/

ALE

William Shakespeare wrote 36 plays. NEMÁ ŠANCI NAPSAT DALŠÍ /DEFINITIVNĚ SKONČENO V MINULOSTI/

3. PRÁVĚ - JUST

Věta v češtině je vždy v minulém čase, anglická věta vyjadřuje děj, který právě skončil. Slůvko **just** - právě zrovna musí být za pomocným slovesem **have** nebo **has**.

I've just ordered a cup of coffee. BUT *I ordered a cup of coffee a moment ago.*
Právě jsem si objednala šálek kávy. Před chvílí jsem si objednala šálek kávy.
My mother has just cleaned my shoes. BUT *My mother cleaned my shoes yesterday.*
Maminka mi zrovna vyčistila boty. Včera mi maminka vyčistila boty.

REKAPITULACE

Bod 1 - 2 - 3 vyjadřuje pohled z přítomnosti zpět, výsledek, následek nějakého děje, na který můžeme v přítomnosti navazovat, existuje zde možnost rozvíjení děje v přítomnosti.

4. POZOR - ZMĚNA

U sloves, která nebývají v průběhovém čase /viz přit. čas prostý 3. bod/ např.: **to like, to believe, to know, to have got, to be** atd., je věta v češtině většinou v přítomném čase a vyjadřuje, jak dlouho děj nebo nějaká činnost trvá. Používají se výrazy **for** jak dlouho, **since** odkdy (od které doby).

I've known him for 10 years. Zním ho již 10 let.

She has had the watch since Christmas. Má ty hodinky od Vánoc.

I've been here for 2 weeks. Jsem tady již 2 týdny.

ROZLIŠUJTE

I know her well. Zním ji dobře. /vyjadřuji, jak dobře ji znám - přítomný prostý/

ALE

I've known her for a long time. Zním ji již dlouho. /vyjadřuji časový úsek, jak dlouho ji znám - předpřít. prostý/

I've known her since 1990. Zním ji od roku 1990. /vyjadřuji, odkdy ji znám, děj stále trvá, má přímý vztah k přítomnosti/

I have got a new watch. Mám nové hodinky. /současný stav - přítomný čas prostý/

ALE

I have had a new watch for a month. Mám už měsíc nové hodinky. /vyjadřuje časový úsek trvání děje do této chvíle - předpřítomný čas prostý/

1. Sloveso v závorce dejte do správného času minulého prostého nebo předpřítomného prostého

1. He /live/ in London for two years and then he /go/ to Cardiff. *has lived / has gone*
2. Charles Dickens /write/ a lot of novels. *wrote*
3. When I /leave/ school I /cut/ my hair and /wear/ it short ever since.
4. My brother /write/ several plays. He just /finish/ his second tragedy.
5. You /lock/ the door before you left the house?
6. I /read/ his books when I was at school. I /enjoy/ them very much.
7. I can't go out because I /not finish/ my work.
8. I never /drink/ whisky.
9. I /write/ the letter but I can't find a stamp.
10. Here is your shirt. I just /iron/ it.
11. It /be/ very cold this year. I wonder when it is going to get warmer.

2. Sloveso v závorce dejte do minulého prostého nebo předpřítomného prostého času

1. I /not know/ that you knew Mrs. Brown. How long you /know/..... her? I /know/ her for twenty years.
2. Where is Ann?
I /not see/ her today, but she /tell/ Mary that she'd be in for dinner.
3. He /leave/..... the house at 8.00.
Where he /go/..... ? I /not see/ where he /go/.....
4. That is Mr. Minus, who teaches me mathematics, but he /not have/ time to teach me much. I only /be/ in his class for a week.
5. He /serve/ in the First World War. - When that war /begin/..... ? It /begin/ in 1914 and /last/ for four years.
6. You ever /try/ to give up smoking? Yes, I /try/ last year, but then I /find/ that I was getting fat so I /start/ again.
7. Do you know that lady who just /leave/ the shop?
Yes, that is Mrs. Black. Is she a customer of yours?
Not exactly. She /be/ here several times but she never /buy/..... anything.
8. Where you /find/ this knife?
I /find/ it in the garden.
Why you /not leave/ it there?
9. I /not know/ that you /be/ here. You /be/ here long?
Yes, I /be/ here for two months.
You /be/..... to the Cathedral? Yes, I /go/ there last Saturday.
10. You /finish/ checking the accounts?
No, not quite. I /do/ about half so far.

3. Přeložte s použitím minulého prostého nebo předpřítomného prostého času

1. Chtěl jít s námi do kina.
2. Je dobrý spisovatel. Četl jsem už hodně jeho knih.
3. Šla s ním.
4. Jsem už týden nemocný. Musím jít k doktorovi.
5. Minulý rok jsme jeli do Spojených států a navštívili přátele.

6. Řídil jsi někdy Mazdu?
7. Potkal jsi na tom večírku Janu?
8. Už jsi četl dnešní noviny?
9. Kdo ukradl ty peníze?
10. Slyšel jsi, co řekl?
11. Jdu do postele. Myslím, že jsem nastydl.
12. Kdy se vrátil?
13. Hrála na klavír, když byla mladší.
14. Kdo to je? Nikdy předtím jsem ji tady neviděl.
15. Přečetl si ten text a všemu rozuměl.
16. Kolikrát jsi včera zavolał?
17. Máš sirky? Ztratil jsem svůj zapalovač.
18. Cožpak jsi s nimi nešel?
19. Vždycky jsme bydleli v Praze a jsme tady šťastni.
20. Proč jsi mi nenapsal?

PŘEDPŘÍTOMNÝ ČAS PRŮBĚHOVÝ **/THE PRESENT PERFECT CONTINUOUS/PROGRESSIVE TENSE/**

Podmět + have + been + infinitiv slovesa + ing + ostatní části věty
has pro 3. os. jed. čísla

I have been working for 3 years.

1. Používá se u sloves, která mohou vyjadřovat průběhový čas. **Tento čas vyjadřuje, jak dlouho už děj trvá.** Děj začal v minulosti, pokračuje do přítomnosti a pravděpodobně bude trvat i v budoucnosti. Věta v češtině bývá v přítomném čase. Používají se výrazy **for** a **since**.
I have been studying English for 3 years. Studuji angličtinu již 3 roky.

ROZLIŠUJTE

What are you doing? Co děláš? - I'm waiting for John. Čekám na Honzu.

ALE

*How long have you been waiting for me? Jak dlouho na mě čekáš?
I've been waiting for you for 20 minutes. Čekám na tebe už 20 minut.*

It's raining now. Teď prší.

ALE

*How long has it been raining? Jak dlouho už prší?
It has been raining since morning. Prší už od rána.*

2. Dále se používá pro **činnost, která byla nedávno ukončena anebo právě skončena** a následky jsou viditelné, znatelné v přítomnosti.

*You are out of breath. Have you been running? /you are out of breath now/
Paul is very tired. He has been working very hard. /he is tired now/*

POZOR

u sloves **live** a **work** se někdy ve větě vyjadřující, jak dlouho něco trvá, může použít čas předpřítomný prostý i průběhový bez změny v překladu do češtiny.

*John has been living/has lived here for a long time. John zde bydlí dlouho.
How long have you been working/have you worked here? Jak dlouho zde pracujete?*

Jindy bývá rozdíl v překladu, v češtině buď čas minulý nebo čas přítomný.
*I have studied English for 5 years. Studoval jsem angličtinu 5 let. /Teď ji již nestuduji./
I have been studying English for 5 years. Studuji angličtinu již 5 let.
/Začala jsem před 5 lety a ještě ji studuji./*

1. Doplňte tvar předpřítomného prostého nebo předpřítomného průběhového času

1. We /walk/ ten kilometres.
2. We /walk/ for three hours.
3. The driver /drink/. I think someone else ought to drive.
4. I /pull/ up 100 dandelions.
5. I /pull/ up dandelions all day.
6. I /sleep/ on every bed in this house and I don't like any of them.
7. He /sleep/ since nine o'clock. It's time he woke up.
8. She /teach/ in this school for five years.
9. I /teach/ hundreds of students but I never /meet/ such a hopeless class as this.
10. What a lovely smell: Mary /make/ jam.
11. I /grease/ my car. That's why my hands are so dirty.

2. Přeložte

1. Až dosud ty informace nebyly důležité.
2. Od té doby, co chodím do jazykové školy mluvím lépe anglicky.
3. Od té doby, co odešla ze školy, se učí jazyky.
4. Ztratil jsem brýle a nemohu je nikde najít.
5. Právě přišly noviny.
6. Od svého příjezdu si nepřestala stěžovat.
7. Celý den jsem pracovala a teď potřebuji přestávku.
8. Jsem už několik dní v Praze a v neděli odjedu.
9. Podívej! Tady v té větě jsi udělal pět chyb.
10. Celý den se díváš na televizi.

VYJÁDŘENÍ BUDOUCNOSTI

Budoucí děje se v angličtině vyjadřují několika způsoby:

1. Pomocí budoucího času s will/shall

Podmět + will nebo shall + infinitiv slovesa + ostatní části věty
I shall call you tomorrow.

Tvar **shall** se používá pro 1. osobu jednotného a množného čísla, ale v současné době je častější použití tvaru **will** ve všech osobách, v mluvené angličtině často stažený na **'ll**.

Shall se používá v obchodní korespondenci.

Často používáme **will** se slovy: **probably, I expect, sure, think, don't think, I wonder.**

I'll probably be home late this evening. Dnes večer přijdu asi pozdě domů.

I wonder what will happen. Jsem zvědavý, co se stane.

I'm sure she will be fine. Jsem si jistá, že bude v pořádku.

POZOR

pro srovnání s češtinou:

<i>Bude v pořádku.</i>	<i>Bude pršet.</i>
He will be all right.	It will rain.

Vyjádření budoucího času s **will** se používá:

- a/ **při předpovědích, které se mohou, ale nemusejí splnit.**
Např.: **She will be happy in her future.** V budoucnosti bude šťastná.
I'll be rich in 10 years. Za 10 let budu bohatá.

- b/ **při náhlém rozhodnutí**
We will call you. Zavoláme vám.

ROZLIŠUJTE

I'll go to America. /Pojedu do Ameriky. Věta znamená, že možná někdy pojedu, nic pro to nedělám./

I'm going to America. /Pojedu do Ameriky. Chystám se tam, něco pro to dělám, plánuji cestu, mám už s někým něco domluveno./

2. Budoucnost v angličtině mnohem častěji vyjadřujeme **časem přítomným průběhovým** /viz přít. průběhový/ než pomocí **will**.

3. Vazbou **to be going to** vyjadřujeme budoucnost:
a/ **když jsme se již rozhodli něco udělat**

I'm going to visit her tomorrow. Mám naplánované, že ji půjdu navštívit, protože vím, že je v nemocnici.

ALE

když potkám přítele, který mi řekne, že je v nemocnici a já se rozhodnu náhle, že ji půjdu někdy v budoucnosti navštívit, řeknu **I'll visit her.**

- b/ **když říkáme, že se něco stane a vyplývá to z příznaků v přítomnosti**

It's going to rain. Bude pršet. /na obloze jsou černá mračna/

She is going to answer the phone. Zvedne telefon. /vidíte, jak natahuje ruku po telefonu/

Peter is going to fall into the river. Petr spadne do řeky. /ze situace vyplývá, že nic tomu nezabrání, aby nespadol do řeky/

POZOR

Po vazbě **to be going to** se plnovýznamové sloveso **go** zpravidla vynechává.

I'm going to go to the cinema. SPÍŠE **I'm going to the cinema.**

4. Budoucí průběhový čas /The Future Progressive Tense/

Podmět + **will + be + infinitiv slovesa + ing + ostatní části věty**
I will be watching football then.

Budoucí průběhový čas se používá:

1. **když budeme uprostřed nějakého děje** např.: Fotbal začíná v 17.00 a končí v 19.00, v průběhu fotbalu, např. v 18.00 hod., budeme něco dělat.
So at that time I'll be watching a TV match. V tu dobu budu sledovat televizní zápas.
I'm going on holiday on Monday. V pondělí jedu na dovolenou.
This time next week I'll be lying on the beach or swimming in the sea. Touto dobou příští týden budu ležet na pláži nebo plavat v moři.
Don't phone me between 6 and 8. We'll be having dinner then. Nevolej mi mezi šestou a osmou. Tou dobou budeme večeřet.

ROZLIŠUJTE

At 10 o'clock yesterday, Sally was in her office. She was working. - minulý čas - bylo to včera
It's 10 o'clock now. She is in her office. She is working. - přítomný průběhový - je to teď
At 10 o'clock tomorrow, she will be in her office. She will be working. budoucí průběhový - bude to zítra

1. Doplňte do vět tvary **will** nebo **to be going to**

- I can't understand this letter.
I /call/ my son. He /translate/ it for you.
- He's hired a typewriter and he /learn/ to type.
- Will you lend me your season ticket?
No, I /not lend/ it to you. It is against the law.
- How do I get from here to Prague Castle?
I don't know. But I /ask/ the policeman.
- I've run out of money.
Never mind, I /lend/ you some. How much do you want?
- What you /do/ when you grow up?
I /be/ a pilot.
- My son has just returned from America.
Oh good, we /ask/ him to come to our next party.
- The fire has gone out!
So it has. I /go/ and get some sticks.
- You /buy/ bread?
No, because I /not eat/ it any more. I /eat/ biscuits instead.
- You look frozen. Sit down by the fire and I /make/ you a cup of tea.

2. Doplňte do textu vhodný tvar **will** nebo **to be going to**

- Excuse me, waiter! This isn't what I have ordered. I have ordered a tomato salad.
Sorry, madam. I take this back and get your salad.
- Would you like to join Linda and me tomorrow? We visit the museum.
- Where's the milk?
In the fridge, on the middle shelf.
I've looked there.
Okay. I find it for you.
- What's all this paint for? /you/ paint your house?
No, we paint my son's house.
- John, do you want to go to the theatre with me?
No, thanks. I have some things I have to do today. I wash my car and then clean out the garage.
- Someone has to take this report to Mr. Smith's office right away, but I can't leave my desk.
I do it.
- Let's make something easy for lunch. Got any ideas?
I make some rice.
Why don't you make a salad?
It sounds good.
- Why did you buy so many vegetables?
I make a large salad for the dinner tonight.
- I need some help.
What can I do, Mary?
I a job interview this afternoon, and I don't have a decent dress to wear.
- I wonder what the weather is like in Prague now. I need to know what kind of clothes to pack for my trip there.
I don't know, but it just so happens that I have a brother who lives in Prague, and I have to call him tonight. I ask him about the weather and tell you what he says.